

Zneužívání: 47. Klany ve sboru

Zneužívání

Klany ve sboru

Klany (kliky, smečky) jsou běžnou skutečností na mnoha středních školách a na mnoha pracovištích. Klany jsou běžnou součástí života i v mnoha sborech.

Dokonce i rychlé online vyhledávání „klan a sbory“ přináší spousty příspěvků o malých, exkluzivních skupinách, které se tvoří v rámci jednotlivých sborů. Takové klany dělají mnoho škody lidem i Kristovu jménu.

Ale mohlo by toho být víc, co jsme neprozkoumali? Můžeme najít klany nejen v rámci sboru, ale také v širším církevním obrazu? Jak by to vypadalo? Co by to odhalilo?

V Písmu se slovo, které překládáme jako *církev*, vždy vztahuje k *lidem* – společenství lidí. Ježíš mluvil o celé své církvi jako o jedné komunitě, když řekl: „Vybuduji svou církev“ (Mt 16:18). Pavel udělal totéž, když napsal:

Kristus miloval církev a vydal se za ni, aby ji posvětil, očistil ji omytím vodou skrze slovo a představil si ji jako zářící církev, bez poskvrny, vrásek nebo jiné vady, ale svatou a bezúhonnou. (Ef. 5:25-27)

Když se ohlédneme zpět a prohlédneme si současnou církevní krajinu, najdeme spoustu lidí, kteří jsou seskupeni podle nejrůznějších příbuzenských vztahů – místa, denominace nebo jiné příslušnosti, zájmu o službu, teologického postoje, spravedlnosti, rodinné loajality, přátelství, sociálních vrstev, pohlaví, rasy.

Když se blíže podíváme na různé skupiny, velké i malé, uvidíme něco, co připomíná klany střední školy?

Níže uvedené citace popisují, jak klany vypadají a jednají. Jakékoli místo, kde autoři použili jazyk specifický pro školy nebo pracoviště, jsem mírně upravila, abych ukázala, že stejné rysy mohou platit také pro církve.

Pane, otevři naše oči, abychom viděli.

Jak poznat klan, když ho vidíte

Klany lze definovat jako kruhy moci, v nichž se vůdci spoléhají na různé mechanismy k získání, udržení a ovlivňování svých následovníků, a to jak jejich budováním, tak snižováním jejich počtu.

Vůdci přitahují do svých kruhů následovníky a „umožňují jim vyhřívat se v záři popularity a přijetí“.

Vůdci pak vystavují své následovníky pozici závislosti v rámci skupiny. – viz Sociální vztahy¹

Klany jsou ze své podstaty exkluzivní.² Fungují a udržují si své postavení v rámci církevní krajiny tím, že umožňují určitým lidem vstoupit do jejich kruhu, zatímco ostatní z něj vylučují.

Výsledkem je, že klany mají vrozenou tendenci stát se toxickými a vyvolávat v nečlenech pocit odcizení a ostrakizace. Mohou způsobit, že sbor přestane fungovat soudržně a ustoupí šikaně, obtěžování a pomluvám. – viz Mentalita stáda³

Struktura

V klanu jsou obvykle dva typy lidí: 1) „sociální vrátný“ nebo „vůdce“, který kontroluje, kdo se dostane dovnitř a kdo ne, a 2) „následovníci“, kteří dělají vše, co jim vůdce přikáže. – viz Skupinová mentalita⁴.

Charakteristickým rysem klanů je, že mívají hierarchickou strukturu, které dominuje jeden nebo více vůdců. – viz Sociální vztahy

Klany mají často složité struktury. – viz Klan⁵

V mnoha částech církevní krajiny existuje hierarchie klanů. – viz Skupinová mentalita.

Taktika

Klany spoléhají na techniky začleňování a vylučování jednotlivců z této konkrétní skupiny.

Proces začleňování zahrnuje nábor, ke kterému dochází, když je jeden z členů sboru požádán, aby se stal součástí skupiny... Druhý způsob, jak získat vstup do klanu, je prostřednictvím... aplikace, kdy lidé vstup aktivně hledají.

Techniky používané v procesu vyloučení umožňují členům klanu zlepšit status skupiny a zároveň zachovat hierarchii uvnitř i vně klanu.

Charakteristickým rysem procesu vyloučení je používání klepů, které členové klanů používají k šíření fám o konkrétních outsidersch [nebo o členech, které chtějí vůdci z klanu vytlačit] ... Zapojení do pomluv a odmítání a zesměšňování lidí zvenčí upevňuje jednotu klanu a ukazuje sílu, kterou má klan v církevní krajině. – viz Sociální vztahy.

Vůdci

Charakteristiky často spojované s vůdcem klanu jsou příjemný vzhled, charisma, dovednost v manipulaci a peněžní síla. Vůdce má nad klanem značný vliv a moc a členové klanu mu obvykle závidí a pohlížejí na něj jako na vzor... Jeho činy jsou pečlivě sledovány a napodobovány, i když nemusí mít pozitivní povahu.

Ve většině klanů existuje, alespoň do určité míry, mocenský boj o nejvyšší pozici. – viz Klan.

Následovníci

Hodně z toho, co se děje v klanech, je spousta kopírování. Členové se buď na začátku velmi podobají, nebo pokud ne, začnou se přetvářet v repliky. – Dospělé klany⁶.

Po přijetí do klanů se noví členové spojí s ostatními ve skupině... Členové často tvrdě pracují na udržení a zlepšení své pozice ve skupině. – viz Sociální vztahy

Členové sami čelí velkému tlaku, že pokud nebudou dodržovat všechna pravidla, budou ze skupiny vyřazeni. – viz Skupinová mentalita.

Ať už je to tlak dostat se do skupiny nebo tlak na udržení pozice... je to tlak na to, aby se

člověk vešel do formy, byl loutkou nebo byl něčím, čím nejsi. - viz Dospělé klany.

Pokud jste členem klanu, život může být stresující a můžete se vždy cítit ve střehu. Nikdy nevíte, jestli můžete důvěřovat svému kolegovi... Fámy mohou létat a lidé mohou být jeden den „in“ a druhý den „mimo“. - viz Skupinová mentalita.

Outsideri

Vůdci klanů mají tendenci zacházet s lidmi zvenčí špatně a přesvědčovat členy klanů, aby se zapojili do podobného chování. - viz Sociální vztahy.

Můžete být vyloučeni... protože můžete být [vnímání jako] hrozbou pro vůdce. - viz Skupinová mentalita.

Ti, kteří jsou vyloučeni, se mohou cítit naštvaní, rozlobení a zranění. Dokonce i lidé, kteří se nechtějí přidat, jsou šikanováni a dobíráni za to, že jsou jiní. - viz Skupinová mentalita.

Jednotlivci, které vůdce nemá rád, mohou být klasifikováni jako „vyvrženci“, což povzbuzuje členy kliky k tomu, aby vyvržence pronásledovali, aby mohli být nadále součástí klanu nebo dostávali od vůdce pochvalu. - viz Klan.

[Konečný] vyvrženec je člověk, který nezapadá do žádného konkrétního klanu a jako takový občas čelí fyzické a psychické agresí ze strany členů klanu... Není běžné, aby svědci bránili vyvržence, protože většina se bojí, že bude odmítnuta a potenciálně sami se stávají vyvrženci. - viz Klan.

Způsob myšlení

Členové mohou věřit, že jsou nějakým způsobem „lepší“ nebo „nadřazení“ komukoli, kdo není členem klanu. - viz Skupinová mentalita.

„Pokud nejste součástí naší posádky, pak jste nějak proti.“

Staví jednu skupinu proti druhé - je to v podstatě mikroboj.

Klany mohou podněcovat nenávist. - viz Dospělé klany.

Kde klany zasypávají církevní krajinu

Co se stane, když tato smýšlení a chování ovládnou velké části sboru?

Kážeme Krista roztržštěného

Seskupení do našich různých klanů dáváme rovnítko mezi evangelium a „vlastnosti“ naší skupiny. Pracujeme na obraně a propagaci naší skupiny a na hanobení ostatních (včetně jiných křesťanských skupin, které mohou být velmi podobné té naší).

S lidmi, kteří nejsou námi, zacházíme buď jako s „perspektivními“, které získáme, aby se k nám připojili, nebo jako s lidmi, kteří se k nám nehodí, a proto budou odmítnuti a pravděpodobně se jich budeme bát.

Taková roztržitost je opakem toho, co Ježíš žádal, když se modlil za svou církev:

..aby všichni byli jedno, Otče, jako ty ve mně a já v tobě. Kéž jsou také v nás, aby svět uvěřil, že jsi mě poslal.

Dal jsem jim slávu, kterou jsi mi dal, aby byli jedno, jako jsme my jedno – já v nich a ty ve mně – aby byli přivedeni k úplné jednotě. Tehdy svět pozná, že jsi mě poslal a že jsi je miloval, jako jsi miloval mě. (Jan 17:21-23)

V modlitbě k Otci nám Ježíš také řekl: Bůh, který je sám Tři v jednom, nám připravil cestu, aby nás v něm přivedl k nenucené jednotě, která se nedá dělit.

Věříme v dílo svých rukou

Když je církev konglomerátem klanů, není to církev, kterou Ježíš buduje. Jsou to spíše lidé, kteří se ztotožnili s Bohem, ale důvěřují dílům svých rukou.

Ve Starém i Novém zákoně je to něco, co přináší silné pokárání od Pána. Je to něco, s čím se vždy spojuje a počítá se to jako modlářství.

Vyhlásím svůj soud nad nimi za to, že činili zlo: že mě opustili, uctívali jiné bohy a spoléhali se na díla jejich rukou. (Jer. 1:16)⁷

Je tragické, že můžeme věřit dílu našich rukou, aniž bychom věděli, že to děláme my.

V příspěvku nazvaném [Church Cliques](#) (Církevní klany) Chad Ressler dosvědčuje, že osobně zažil jejich “zhoubnost”. Svědčí o tom, že “infikují všechny aspekty církve”.

Dále říká, že nejvíce “rakovinotvorné účinky” mají klany v tom, že brání lidem, aby se ke klanovému sboru připojili, navštěvovali ho nebo v něm zůstali. Proto jeho příspěvek říká sborům: Klany jsou pro vás zhoubné, protože mají dopad na počet vašich členů.

Přesto Ressler říká – a pravděpodobně tomu i věří – že mu jde o lidi, kteří jsou ze sborů vytlačováni. Píše:

Odstrčení a vyloučení [kteří opustí váš sbor] by mohli padnout do rukou falešných učitelů/doktrín, nebo ještě hůře, mohli by být postiženi a utlačováni satanem... Dábel obchází jako lev a snaží se někoho pohltit. Koho je snazší pohltit: člověka obklopeného a chráněného ostatními, nebo toho, kdo zůstal sám?

Ach jo. Jak často si počínáme jako tento spisovatel? Možná vidíme něco špatného. Možná se odvážíme říct, že to vidíme. Přesto ani tehdy nemusíme vidět to, co vidíme nebo říkáme. Zejména:

- Možná to nevidíme, když se snažíme chránit to, co jsme vybudovali.
- Možná nevidíme, když se bojíme, že spadneme „tam venku“, přesně to, co se děje na místě, o

kterém si myslíme, že jsme v bezpečí.

- Možná nevidíme lidi jako lidi. Ani nevidíme katastrofální účinky toxické církve na lidi. Ani nevidíme, že být zapleten do klientelistického systému je pro člověka stejně zhoubné jako být jím ostouzen.
- Možná nevidíme marnost snahy “vyčistit” zneužívající církevní systém, který si lidé vybudovali.

V odpovědi na Resslerovu otázku bych navrhla: *Nejsnáze lze pohltit lidi, kteří věří, že jsou obklopeni a chráněni ostatními – když je všichni učili stádovou mentalitu k vůdcům, kteří jsou vlky.*

Idolizujeme - a zneužíváme - lidi

Církevní klany nás učí klanět se před narcistickými vůdci, vidět je jako dokonalé, přijímat to, co říkají, jako Boží hlas. Takové klany nás přesvědčují, že [nezpochybnitelná loajalita k systému](#) a k jeho vůdcům je ve skutečnosti poslušnost Boha. Učí nás obětovat všechny a všechno, abychom mohli i nadále patřit do klanu.

A tak se mnoho lidí, kteří možná chtějí následovat Krista a nejsou narcistickými násilníky, nechá zlákat k následování vůdců, kteří se tváří zbožně, ale jde jim jen o sebe. Takoví vůdci umí stát v pozadí, tvářit se vlídně a laskavě, zatímco manipulují se svým stádem nebo na něj vyvíjejí nátlak, aby za ně dělalo špinavou práci.

Vedoucí a následovníci společně jednají zneužívajícím způsobem. Špatně zacházejí s jednotlivci i celými skupinami lidí, za které Kristus zemřel, s lidmi a skupinami, které považují za “méněcenné” a/nebo za hrozbu.

*Kdo tvrdí, že miluje Boha, a přitom nenávidí bratra nebo sestru, je lhář. Neboť kdo nemiluje svého bratra a sestru, které viděl, nemůže milovat Boha, kterého neviděl. A dal nám tento příkaz: Kdo miluje Boha, musí milovat i svého bratra a sestru. (Jan 4:20-21)
Následujte tedy Boží příklad jako milované děti a krácejte cestou lásky, jako nás miloval Kristus a vydal se za nás jako vonný dar a oběť Bohu. (Ef. 5:1-2)*

Společně vytvořit Boží příbytek

Bez ohledu na to, kde se v církevní krajině nacházíte, jsou zde klany, které fungují výše popsaným způsobem. Možná je neuvídíte, dokud se vám nebudou vyhýbat nebo vás zneužívat. A pak můžete být zničení a neuvěřitelně zmatení.

Je tragicky snadné přehlédnout zlo v systému, o kterém nás učili, že je ve své podstatě dobré, v systému, kde je to, co se staví proti Bohu, pečlivě skryto za fasádou dobra a světla.

V církvi, jak ji známe, je také tragicky snadné opustit jeden klan, jen abyste se ocitli v jiném.

Pokud jste se snažili patřit na nesprávná místa, vaším úkolem, pokud se rozhodnete to přijmout, je odvrátit se od toho. V tom spočívá vaše naděje a vaše radost: Tvůj Pán ti připravil cestu.

Jeho Duch vás povede a jeho milost ve vás bude překypovat, když se naučíte:

- **Vidět** – dát Bohu svolení, aby vám ukázal, co je on a co není, co je jeho církev a co není.

- **Uzdravovat** - zůstat před Pánem, zápasit podle potřeby a znovu a znovu přijímat jeho uzdravující dotek, když do všech ran, které vám způsobili lidé, kteří zaměnili důvěru v Boha za důvěru v dílo svých rukou, vlévá svou útěchu, pravdu, moudrost a lásku.
- **Činit pokání** - vyznat a odvrátit se od všech způsobů, kterými jste souhlasili se zlem klanových systémů.
- **Následovat samotného Ježíše** - poznávat jeho hlas, spolupracovat, když obnovuje vaši mysl, bojovat, když je poslušnost těžká, dokud v něm nenajdete odvahu a sílu to udělat.

Ukáže vám, kdo v něm jste, a jak krásně vás navrhl, abyste zapadli do jediného Těla jediného Pána.

Vezme vás na cestu zbytkem vašeho života, kdy „budeme společně budovat, abychom se stali příbytkem, ve kterém žije Bůh svým Duchem“.⁸

Jen si uvědom, drahý: Ani cesta, ani církve, kterou Ježíš buduje, nemusí vypadat tak, jak by sis myslel.

*Tomu, který může učinit nesmírně víc, než o cokoli prosíme nebo si dokážeme představit, podle své moci, která v nás působí, buď sláva v církvi a v Kristu Ježíši po všechna pokolení na věky věků! Amen.*⁹

Poznámky:

¹ Citáty označené jako *Sociální vztahy* jsou z knihy “‘You’re not one of us:’ Understanding Cliques in Social Settings,” The Social Relations Collaborative, napsala Makeela Wells, zveřejněno 18. 11. 2016;

<http://www.socialrelationslab.com/relating-results-a-blog/youre-not-one-of-us-understanding-cliques-in-social-settings>.

² Tato výlučnost vychází z pravidel a preferencí daného klanu. Klany v církvi však mohou svá vlastní pravidla a preference označovat za Boží vůli nebo Boží plán.

³ Citát označený jako *Stádní mentalita* je z knihy “Pack Mentality - Countering Clique Culture”, HRdownloads, zveřejněno 16. 3. 2017. Abyste věděli, tady je důvod, proč tato stránka radí pracovištím eliminovat klany: “Klany často vytvářejí rozdělení a pocit izolace, což má v konečném důsledku negativní dopad na hospodářský výsledek organizace.”

⁴ Citáty označené jako *Skupinová mentalita* jsou z knihy “Ošklivá tvář klanů: Simonsenová, zveřejněno 1. 9. 2014; <http://www.bodimojo.com/Cliques>. “Re-thinking the Group Mentality”, BodiMojo, autor: Mia Simonsenová.

⁵ Citáty označené jako *Klany* jsou z příspěvku s tímto názvem na Psychology Wiki.

⁶ Citáty označené jako *Klany dospělých* jsou z článku “13 Things Worst Things about Adult Cliques”, autor: Jacklyn Janeksela, zveřejněno 6. 9. 2016.

⁷ Viz také 2. Paralipomenon 34:25; Izajáš 2:8; Micheáš 5:13; Skutky 7:41; Zjevení 9:20.

⁸ Efezským 2:22. Rozšířený popis církve jako jednoho těla, jednoho domu a jednoho příbytku našeho jediného Pána viz Efezským 2,11-22; 4,1-16. Zejména poslední jmenovaná pasáž byla používána k učení bezvýhradné poslušnosti vůči velmi panovačným vedoucím a “apoštolským” klanům, ale když odfoukneme manipulativní kouř, vidíme, že je to pravý opak toho, co tato Písma učí, a opak toho, co Kristus zamýšlí.

⁹ Efezským 3,20-21.

[KEY TRUTH](#)

Související články:

[Šikana ve sboru](#)

[Ve sboru se mi vyhýbají](#)

[Klany ve sboru](#)

[Násilníci, které nevidíme](#)

[Vzdorování systému: Vyhýbání se, podřízení se a Ježíš](#)

Deborah Bruntová

Deborah Bruntová

Jsem Deborah, bílá žena z hlubokého jihu, miluji Boha a jsem hledač pravdy.

Hledající znamená stále se učit.

Konečně se učím vidět to, co jsem dříve nemohla.

Učím se oddělovat to, co vypadá jako náboženské, ale je toxické - od toho, co je vzácné a co je skutečně Bůh.

Mluvím, abych řekla, co jsem viděla.

Po desetiletí jsem žila život v SBC jako náboženský křesťan. Většinu těch let jsem opravdu znala Krista. Nevěděla jsem, do jaké míry z toho, co si myslím a věřím, dělám a říkám, se odrážejí spíše náboženské věci, které jsem se učila, než Kristova mysl.

Stále nevidím vše jasně. Pořád na mě lpí náboženský hajzl. Ale - hurá! Hurá! Hurá! - Jdu s Bohem.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)